

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Espoon kaupunki
kirjaamo@espoo.fi

Mielipide Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaluonnoksesta

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3100 jäsentä loppuvuonna 2017) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry on tutustunut Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaluonnokseen ja lausuu siitä mielipiteenään seuraavaa.

Valmisteilla olevalla yleiskaavalla on merkittävä rooli Espoon luontoarvojen tulevaisuuden kannalta, mikä heijastuu myös koko pääkaupunkiseudun ekologiseen kestävyys- ja luonnon monimuotoisuuteen. Kaavaluonnoksessa on monia hyviä ratkaisuja, jotka edistävät luontoarvojen turvaamista. Luonnon monimuotoisuus on tuotu esille mm. yleisissä kaavamääräyksissä ja lisäksi luontokohteet on esitetty pääkaavakartalla. Huolimatta kaavan hyvistä puolista, kaavaratkaisu ei riitä turvaamaan alueen luontoarvoja ja ekologista kestävyyttä.

Kaavalle asetettujen tavoitteiden mukaan *”Riittävän laajojen pelto- ja metsäalueiden eheys mahdollistetaan”* ja *”Riittävän laajat ja yhtenäiset viheralueet sekä niiden väliset yhteydet turvataan”*. Näiden tavoitteiden ei mielestämme voida katsoa täyttyvän kaavaluonnoksessa. Kaupunkirakenteen levittäytyminen, uudet liikenneväylät ja lisärakentaminen tulevat väistämättä heikentämään alueen ekologista toimivuutta ja pirstomaan yhtenäisiä luontoalueita. Esimerkiksi merkittävät metsät Myllärinniityn alueella, Myntinmäessä ja Karhusuon alueella jäävät rakentamisen alle. Luontoalueiden menettäminen tarkoittaa samalla mm. monien uhanalaisten lintulajien elinympäristöjen häviämistä. Samalla kaavassa osoitetaan lisää rakentamista hyvin lähelle arvokkaita luontokohteita, kuten useita luonnonsuojelualueita, mikä tulee voimistamaan virkistyskäytön ja muun toiminnan aiheuttamia häiriöitä lajistolle.

Kaava-alueella sijaitsee monia tärkeitä luontokohteita, joiden arvot tulee paremmin tunnistaa ja turvata. Nuuksion järviylänkö on koko Uudenmaan tärkein luonto- ja virkistysaluekokonaisuus, joka on määritelty myös mm. kansainvälisesti tärkeäksi lintualueeksi (Important Bird and Biodiversity Area). Alueella on kansallispuiston lisäksi runsaasti mm. kuntien ulkoilualueita ja yleiskaavojen suojelu- ja virkistysaluevarauksia. Alueen arvo perustuu nimenomaan metsämantereen laajuuteen. Yleiskaavaluonnoksessa esitetään rakentamista monin paikoin järviylängön eteläisellä vyöhykkeellä, mitä pidämme kestävämmän. Lisärakentamista tulisi vähentää mm. Nupurin, Karhusuon, Miilukorven ja Oittaa-Tollinmäen alueella. Muistutamme, että Nuuksion järviylängöstä on olemassa periaatepäätös vuodelta 1989, jossa korostetaan alueen kehittämistä luonnonsuojelun ja virkistyksen tarpeiden pohjalta.

Toinen tärkeä kokonaisuus on Bodom-Matalajärvi. Matalajärvi kuuluu valtion linnustonsuojeluohjelmaan ja Natura-verkoston. Lisäksi se on määritelty maakunnallisesti tärkeäksi lintualueeksi (Ellermaa 2010).

Kaavaluonnoksessa alueen ympäristöön on osoitettu lisärakentamista ja muuttuvaa maankäyttöä, jota tulee tarkastella ja arvioida huolella.

Kaava-alueella on myös monia keskeisiä, luonnon ydinalueita yhdistäviä ekologisia yhteyksiä, joiden turvaaminen on ensiarvoisen tärkeää. Linnustosta esimerkiksi metsäkanalintujen olosuhteet ovat riippuvaisia ekologisesti laadukkaista ja yhtenäisistä metsäalueista. Kaavakartassa on esitetty sekä seudulliset että paikalliset ekologiset yhteydet sekä tunnistettu myös näiden kehittämiskohtia, mitä pidämme hyvin positiivisena. Tästä huolimatta ekologisten yhteyksien tarkastelu vaatii vielä lisätyöstöä. Erityisesti Nuuksion järviylängön ja Petikon väliseen valtakunnallisesti tärkeään yhteyteen Kalajärven alueella tulee kiinnittää huomiota. Myös uusi Länsirata ja sen yhteyteen rakentuvien alueiden vaikutus valtakunnalliseen ekologiseen yhteyteen on huomattava. Erityisesti Mynttilän asemanseudun rakentaminen on syytä ottaa kokonaan uuteen harkintaan.

Kokonaisuudessaan katsomme, ettei kaavaluonnoksessa osoitettu metsien ja muiden luontokohteiden rakentaminen ja ekologisen verkoston heikentäminen edusta kestävää kehitystä, jota Espoon kaupunki toiminnassaan korostaa. Kaupunkia on mahdollista kehittää myös niin, että luonnon monimuotoisuus turvataan aidosti. Käytännössä se tarkoittaa, että **rakentamisvarauksia tulee poistaa arvokkailta luontokohteilta ja samalla suojelualuemerkintöjä on lisättävä**. Potentiaalisia luonnonsuojeluun sopivia kohteita on mm. luontojärjestöjen Pohjoiset arvometsä-esityksessä. Myös **keskeiset ekologiset yhteydet tulee turvata paremmin**. Tässä tehokkain keino on osoittaa keskeiset yhteydet virkistys- tai suojelualueina eikä pelkästään ekologisen yhteyden merkinnällä. Yksi hyvä luontolisäarvo olisi myös Luo-merkinnän käyttöönotto, jolla voitaisiin osoittaa esimerkiksi virkistysalueilla sijaitsevia merkittäviä luontokohteita. Virkistysalueiden kaavamerkinnän tekstiä tulisi niin ikään muokata niin, että se ohjaisi huomioimaan luonnon monimuotoisuuden.

Kaavan esitystapa on selkeä, mistä kiitämme Espoon kaupunkia. Osallisia helpottaa erityisesti kaavakartan esittäminen opaskartan kanssa. Lisäksi luonnonsuojelualueet ja ekologiset yhteydet on esitetty pääkartalla, mikä auttaa kokonaiskuvan hahmottamisesta ja tuo luontokohteet samalle viivalle muun kaupunkirakenteen kanssa. Suhtaudumme kuitenkin hyvin kriittisesti valittuun strategiseen esitystapaan. Näkemyksemme mukaan se siirtää liikaa vastuuta asemakaavatasolle, mikä vaarantaa luontoarvojen asianmukaisen huomioinnin sekä hankaloittaa osallisten mahdollisuuksia hahmottaa kaavaratkaisun todellisia vaikutuksia. Katsomme, että yleiskaavan **esitystavan tulisi olla tarkempi erityisesti luontoalueiden osalta**.

Lopuksi korostamme, että maankäytön ratkaisujen tulee perustua kattavaan tietopohjaan, jotta voidaan varmistua siitä, ettei arvokkaille luontokohteille kohdistu haittoja. Käytännössä tämä tarkoittaa mm. **riittäviä luontoselvityksiä ja olemassa olevien selvitysten huomiointia**. Tietojemme mukaan erityisesti metsäisten elinympäristöjen osalta Espoon tiedoissa on puutteita. Tringa on toteuttamassa tänä keväänä linnuston lisäkartoituksia osalla kaava-alueita, ja keskustelemme mielellämme mahdollisuudesta saattaa aineistot osaksi kaavatyön tietopohjaa.

Helsingissä 3.5.2018

Jukka Hintikka
puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry